

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

רומא החדשה: קונסטנטינופול מקונסטנטינוס ועד מהמט השני -
8157

תאריך עדכון אחרון 11-09-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: אמירים - תכנית מצטיינים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר לי מרדכי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: lee.mordechai@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

תאור כללי של הקורס:

קונסטנטינופול – הידועה בין השאר גם בשמות ביזנטיון ואיסטנבול – שיחקה תפקיד מרכזי בהיסטוריה מהעת העתיקה ועד למאה ה-21. בקורס זה של נתמקד בעיר בימי הביניים, תקופה שבכמעט כולה הייתה קונסטנטינופול הגדולה, העשירה והמרהיבה ביותר מבין הערים הנוצריות. "מלכת הערים", כפי שכונתה על ידי אנשי התקופה, או פשוט "העיר", כפי שתושביה נטו לכנותה, הייתה גם רעיון – שזוהה יותר מכל עם עושר ופאר אפילו כשאלו, בשלבים מסוימים, לא תאמו את המציאות. חיו בה מאות אלפי תושבים, ומבקרים מקצוות העולם המוכר – מאיסלנד ועד מרכז אסיה, הגיעו כדי להתפעל מאוצרותיה, האתרים הקדושים שבה, ואף כדי לנסות למצוא בה תעסוקה.

הקורס יבחן את התקופה שבין ייסודה מחדש של העיר ביזנטיון כקונסטנטינופול על ידי הקיסר הרומי קונסטנטינוס הגדול ב-330 לספירה ועד לנפילת העיר הנוצרית ביחד עם מה שנשאר מהאימפריה הרומית המזרחית לידי הטורקים העות'מנים ב-1453. הקורס יציג אספקטים שונים של חיי העיר ותושביה במשך אלף השנים בהן שגשגה – וכך גם יפגיש אותנו עם היסטוריה ימי-ביניימית וספציפית היסטוריה עירונית. נבחן בקורס את הטופוגרפיה של העיר, שלבי התפתחותה לאורך השנים, הקבוצות השונות שחיו בתוכה, והתוכניות הקיסריות המתמשכות להפוך אותה לבירתם המפוארת – באמצעות שימוש באידיאולוגיה ובעושר חומרי. נתוודע לשכבת המשכילים של האימפריה, כמו גם לדמויות צבעוניות אחרות שמופיעות במקורות שלנו – אמני הרחוב בעיר, הזונות שלה והסריסים הרבים ששירתו בה.

לא נדרש כל רקע כדי להשתתף בקורס.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לזהות את התהליכים, הדמויות והאירועים העיקריים בהיסטוריה של קונסטנטינופול בימי הביניים
2. לנתח את התפתחות העיר בהקשר הרחב יותר של ההיסטוריה הימי-ביניימית
3. לזהות חלק מהמקורות הכתובים והלא-כתובים במחקר על קונסטנטינופול
4. לפתח את יכולות הכתיבה והתקשורת בכתב
5. לסנתז מקורות ראשוניים ומשניים במחקר היסטורי עצמאי
6. לבנות טיעון מבוסס על עדויות ממקורות

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: שיעור פרונטלי + דיון בחומרי הקריאה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

-
1. ייסוד קונסטנטינופול והמאות הראשונות
 2. מחזורים של שקיעה והתחדשות לאורך ההיסטוריה של העיר
 3. ייצוגי העיר ומיתוסים
 4. הארמון הקיסרי כמוסד
 5. כלכלת העיר - לוגיסטיקה ומסחר
 6. אסונות בעיר - רעידות אדמה, התפרצויות מגפה
 7. לחימה ומלחמה בעיר - קרבות רחוב, מהומות ומצורים
 8. בתי ספר, לימוד ובידור
 9. טקסים ציבוריים
 10. חיי הדת בעיר, כנסיות ומנזרים
 11. מבקרים, עולי רגל ומהגרים
 12. קבוצות מיעוט בעיר: סריסים, יהודים וזרים-תושבים
 13. קונסטנטינופול הימי-ביניימית בזיכרון

חומר חובה לקריאה:
ייתן בתחילת הסמסטר.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 15 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 5 %
ביקור בשעת קבלה

מידע נוסף / הערות: